

Természetvédelmi kezelést megalapozó vizsgálatok a Batyki-lápréten

A hazai üde gyepeink fenntartásában különösen fontos szereppel bírnak az élőhelyfenntartó természetvédelmi kezelések, ugyanis a több száz éven át kaszálóként vagy legelőként hasznosított területeken ezek hiányában gyakran megindul a gyepek fajkészletének elszegényedése és becserjésedése, ez a jelenség veszélyezteti a Batyki-láprét élővilágát is.

A hagyományos tájhasználat visszaszorulása egy széleskörben tapasztalható folyamat, ilyen módon a legelők és kaszálók hasznosításának jelentősége visszaszorult, ez azonban természetvédelmi szempontból gyakran negatív következményekkel járt, megkezdődött az élőhelyek feldarabolódása, egymástól való elszigetelődése és degradációja, mely hozzájárul az európai és így a hazai biológiai sokféleség általános csökkenéséhez, ez a tendencia sajnos általánosan égető probléma.

A Batyki-láprét a Zala-menti üde gyepek, természetvédelmi szempontból egyik legértékesebb tagja, többek között olyan ritka és természetvédelmi oltalom alatt álló fajokat találunk itt, mint a kormos csáté, a fehérmájvirág, a kornistárnics vagy éppen a sárga sásliliom.

A területen rendszeresek az élőhelyfenntartó kezelések (ez elsősorban szászúzást jelent), ennek ellenére intenzív cserjésedés és az agresszívan terjedő - nagyrészt idegenhonos inváziós - fajok térhódítása fenyegeti.

Az idei évben egy olyan kísérletet indítottunk, amellyel a kezelések hatását tudjuk nyomon követni, hosszú távon pedig az a célunk, hogy megtaláljuk azt a természetvédelmi kezelési módot, ami a lárprét ritka fajainak fennmaradását vagy esetleges terjedését a leginkább segítheti. A kísérlethez a lárprét négy különböző szegletében mintaterületeket jelöltünk, amelyekben 10x10 méteres kezelési egységeket hoztunk létre, melyeken különböző kezelési módokat alkalmazunk: kaszálás (a lekaszált zöldtömeget összegyűjtöttük és eltávolítottuk), szászúzás (a lekaszált zöldtömeget a területen hagytuk), égetés, kontroll (beavatkozás mentes). A mintavételi egységeken belül 2x2 méteres állandó kvadrátok segítségével, évenként felmért társulástani felvételekkel tudjuk nyomon követni az idén elvégzett alapállapot felméréshez és a beavatkozás mentes kontroll területekhez képest bekövetkezett változásokat a vegetáció szerkezetében.

A felmérés első évének egyik meglepetése a kígyónyelv megtalálása lett, ezt az apró termetű harasztot korábban már ismerték a léprétről, de az elmúlt években nem került elő.

Ezúton is köszönjük mindazok munkáját (az Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet és a Szent István Egyetem Georgikon Kar munkatársai), akik hozzájárultak a kísérlet elméleti háttérének kidolgozásához, valamint a kezelési és monitoring feladatok gyakorlati megvalósításához.

Szöveg: Fülöp Bence
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Fotók: Fülöp Bence-Pacsai Bálint-Schneider Viktor-Vikár József